

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid

datum 4 februari 2025

Betreffende wetsvoorstel:

36.372 Aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 4 februari 2025 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks-PvdA, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21 en PVV.

Tegen: DENK, PvdD en FVD.

De stemmingen over de amendementen en moties vonden plaats op 12 maart 2024.

Aangenomen amendementen

Diverse artikelen

9 (Ellian) over het aanscherpen van het regime in EBI's en AIT's

Als gevolg van de investeringen in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, worden er steeds meer criminele kopstukken opgepakt en gedetineerd. Deze 'nieuwe' groep gedetineerden beschikt over meer macht, middelen en contacten en zijn daardoor potentieel levensgevaarlijk. De Penitentiaire beginselenwet (Pbw) heeft echter nooit rekening gehouden met een dergelijke groep gedetineerden. Dat heeft veiligheidsrisico's tot gevolg. Daarom moet de Pbw bij de tijd worden gebracht, specifiek als het gaat om de bepalingen gericht op die meest gevaarlijke groep gedetineerden. Bovendien blijkt dat ook bij de gedetineerden die geen criminele kopstukken zijn, de vele communicatiemogelijkheden tot veiligheidsrisico's leiden. Dit amendement strekt daarom tot de toevoeging van bepalingen in de Pbw, waardoor de communicatiemogelijkheden van gedetineerden in de extra beveiligde inrichting (hierna: EBI) en op de Afdeling Intensief Toezicht (hierna: AIT) worden beperkt en wettelijk geëxpliciteerd. Op die manier wordt de controle op communicatie van AIT- en EBI-gedetineerden geüniformeerd, geïntensiveerd en van een wettelijke grondslag voorzien.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 4 februari 2025

blad 2

Dit amendement beoogt het regime in de EBI en in de AIT aan te scherpen en te maximaliseren. Deze aanscherping is noodzakelijk, aangezien beperking van de communicatiemogelijkheden met de buitenwereld van gedetineerden in de EBI en op de AIT essentieel is om de maatschappij te beschermen. Voortgezet crimineel handelen tijdens detentie is een reëel risico, zeker bij criminele kopstukken. Om voortgezet crimineel handelen tijdens detentie zoveel mogelijk te beperken, is een inperking van de communicatiemogelijkheden voor AIT- en EBI-gedetineerden noodzakelijk. De gedetineerden in de EBI en op de AIT, waaronder de nieuwe categorie, beschikken momenteel namelijk over te veel communicatiemogelijkheden

De AIT's zijn bedoeld om onder meer kopstukken of het middenkader uit criminele samenwerkingsverbanden te detineren. Deze kopstukken zijn in de regel invloedrijk en vermogend. Ook is de AIT de plek waar een EBI-gedetineerde eerst naartoe gaat, na detentie in de EBI¹. Zolang Nederland geen diverse EBI's kent, moet ervan uit worden gegaan dat in AIT's criminele kopstukken gedetineerd zijn of (deelnemers uit) het middenkader van criminele organisaties. Maar ook valt te denken aan schutters en uitvoerders van liquidaties die, vanwege de kennis die zij hebben, als relevant onderdeel worden gezien van een criminele organisatie. Contact met medegedetineerden (bijvoorbeeld om hen te ronselen voor criminele activiteiten of een crimineel netwerk) of de buitenwereld brengt daarom onaanvaardbare risico's met zich mee. Dat maakt dat intensieve controle en toezicht op dit contact absoluut noodzakelijk is. Om dit mogelijk te maken, wordt het grote aantal communicatiemogelijkheden in een AIT teruggebracht.

Contactmomenten AIT en EBI

Het aantal contactmomenten in de AIT wordt teruggebracht van 7 keer bellen per week naar 2 keer bellen per week, maximaal 10 minuten per keer. Het bezoek wordt vastgesteld op maximaal 2 keer per week 1 uur per keer, met maximaal 2 bezoekers waarvan slechts 1 bezoeker gelijktijdig de gedetineerde kan bezoeken. Het aantal contactmomenten in de EBI wordt teruggebracht en geüniformeerd naar 1 keer bellen per week van maximaal 10 minuten 1 keer bezoek per week van maximaal 1 uur. Per bezoekmoment is 1 bezoeker met 1 kind toegestaan.

Toezicht

Voorts wordt wettelijk vastgelegd dat bij gedetineerden op de AIT tijdens al het bezoek en telefoongesprekken toezicht wordt uitgeoefend, hetgeen betekent dat live wordt meegeluisterd. Ook voor de EBI wordt dit wettelijk vastgelegd, alhoewel daar de praktijk al was dat op bezoek en telefoongesprekken toezicht werd uitgeoefend.

Bellen met het buitenland en bellen in andere taal

Uit artikel I, onderdeel E, van het wetsvoorstel volgt dat de minister toestemming geeft indien een AIT of EBI gedetineerde naar het buitenland wenst te bellen. Het uitgangspunt is dat bellen naar het buitenland slechts in uitzonderlijke situaties wordt toegestaan. Alleen dan wanneer het recht op family life evident in het geding komt, doordat een gedetineerde met geen enkel familielid in Nederland contact zou kunnen bijvoorbeeld, is bellen naar het buitenland een mogelijkheid. Hier ligt aan ten grondslag dat in het buitenland de maatregelen die in Nederland gelden, onder andere die uit dit wetsvoorstel voortvloeien,

¹ Het gaat hier dan om het geval dat de gedetineerde zijn gevangenisstraf nog niet heeft uitgezeten, maar hij wel in aanmerking komt voor plaatsing in een lichter regime. Voor een EBI-gedetineerde betekent dit, dat hij wordt overgeplaatst naar een AIT.

datum 4 februari 2025

blad 3

niet geëffectueerd mag worden. Bellen naar het buitenland herbergt dus risico's die niet of nauwelijks gemitigeerd kunnen worden.

Ten aanzien van het spreken van andere talen is het uitgangspunt dat spreken in vreemde talen, anders dan de rijkstalen (Nederlands, Fries, Papiaments of Engels) onwenselijk is. Het constateren van versluierde boodschappen is in het Nederlands al een uitdaging, laat staan in vreemde talen. Dat vereist specifieke kennis van de wijze waarop criminelen met elkaar communiceren en daarbovenop specifieke kennis van de vreemde taal en mogelijke dialecten van die taal. Indien een gedetineerde in een andere taal een telefoongesprek wenst te voeren of een andere taal tijdens een bezoek wilt spreken, is voorafgaande toestemming van de minister noodzakelijk.

Aangenomen. Voor: NSC, VVD, CDA, SGP, BBB, JA21 en PVV.

Diverse artikelen

10 (Helder) over audiovisuele opnames van bezoeken van rechtsbijstandverleners aan gedetineerden voor situaties waarin verdenking is van deelname aan een criminele organisatie

De huidige wetwijziging beoogt dat er visueel toezicht komt op de gesprekken tussen gedetineerde en rechtshulpverleners in de Extra Beveiligde Inrichting(en) (EBI's) en de Afdelingen Intensief Toezicht (AIT's). Ondergetekende wil dat er ook audiovisueel toezicht (bewegend beeld en geluid combinatie) komt. Reden hiervoor is dat voor deze gedetineerden elke vorm van communicatie in de gaten moet kunnen worden gehouden.

Om de vertrouwelijkheid te waarborgen tussen cliënt en rechtshulpverleners dienen de opgenomen gesprekken (visueel en audio), opgenomen en beveiligd bewaard worden door de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA). De NOvA dient deze gesprekken voor de duur van 5 jaar te bewaren.

De betreffende gesprekken kunnen in het kader van een strafproces door het Openbaar Ministerie worden opgevraagd via de rechter. Het OM moet hierbij wel redelijke verdenkingen hebben jegens de rechtshulpverlener van het doorspelen van informatie.

Aangenomen. Voor: VVD, SGP, CDA, BBB, JA21 en PVV.

Artikel I, onderdeel D, onderdeel 2

Artikel I, onderdeel F

11 → 21 (Lahlah c.s.) over een voorhang voor de maatregel voor visueel toezicht en de maximering van het aantal rechtsbijstandverleners

De minister heeft ervoor gekozen om de uitwerking van een aantal aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit tijdens detentie te kunnen regelen via een algemene maatregel van bestuur. Hieronder vallen ook de verregaande voorgestelde maatregelen van verplicht visueel toezicht bij gesprekken tussen de gedetineerde en rechtsbijstandverlener en de maximering van het aantal rechtsbijstandverleners naar twee. Omdat het hier gaat om een fundamentele inperking van rechten van gedetineerden en het de vertrouwelijkheid tussen advocaat en gedetineerde raakt, zijn de indieners van mening dat ook de uitwerking van deze maatregelen democratische legitimiteit vereist. Door het toevoegen van een

datum 4 februari 2025

blad 4

voorhangprocedure aan een algemene maatregel van bestuur die het voorgestelde artikel 38, achtste lid, en het voorgestelde artikel 40a, uitwerkt, wordt deze legitimiteit nog eens extra geregeld en benadrukt.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, VVD, ChristenUnie, SGP en FVD.

Artikel I, onderdeel G

12 (Ellian) over auditief toezicht op gesprekken met de rechtsbijstandverlener ten behoeve van toetsing door een commissie

Het amendement beoogt een aanvullende bevoegdheid te creëren voor het houden van toezicht op communicatie tussen een rechtsbijstandverlener en gedetineerde in een EBI en AIT. Het gaat daarbij om gedetineerden ten aanzien van wie een bevel als bedoeld in artikel 40b is gegeven. Het amendement voorziet in de mogelijkheid gesprekken tussen de rechtsbijstandverlener en de gedetineerde op te nemen (auditief toezicht).

Deze bevoegdheid wordt ingezet indien de minister gebruik maakt van de bevelsbevoegdheid uit het voorgestelde artikel 40b. Indien de minister de bevelsbevoegdheid gebruikt om nadere beperkingen aan de gedetineerde op te leggen zijn er immers feiten en omstandigheden die de inzet rechtvaardigen of is sprake van een preventief bevel. In die gevallen is het geboden dat ook de gesprekken tussen de rechtsbijstandsverlener en de gedetineerde worden opgenomen. In de regel is dan nog geen sprake van feiten en omstandigheden die het inzetten van zware opsporingsbevoegdheden als het afluisteren van geprivilegieerd contact tussen advocaat en gedetineerde rechtvaardigen. In die gevallen bestaat er dus nog geen verdenking in strafvorderlijke zin (een redelijk vermoeden van schuld) tegen de rechtsbijstandsverlener.

Het amendement voorziet in waarborgen voor de situatie waarin de minister gebruik maakt van deze bevoegdheid, omdat het essentieel is dat het openbaar ministerie als vervolgende instantie geen kennis kan nemen van de inhoud van de gesprekken. Ook de Minister kan niet rechtstreeks van de inhoud van de gesprekken kennisnemen. De geluidsopnamen worden onder bij algemene maatregel van bestuur te stellen voorwaarden ter hand gesteld aan een onafhankelijke commissie die wel bevoegd is van de opnamen kennis te nemen. Deze commissie beoordeelt of er mogelijk extra onderzoek nodig is naar de positie van de advocaat. Als blijkt dat extra onderzoek nodig is naar de positie van de advocaat, geeft de commissie kort aan dat nader onderzoek nodig is. De commissie informeert de Minister daarover. Indien er geen noodzaak bestaat tot het verrichten van nader onderzoek, kan de commissie dat ook kort aangeven. Deze leden van de commissie hebben een geheimhoudingsplicht.

Aangenomen. Voor: VVD, SGP, CDA, BBB, JA21 en PVV.

NB: Aangezien zowel amendement 9 als 12 is aangenomen, wordt de in 12, onder 1, opgenomen wijziging verwerkt in artikel 40d.

Artikel I, onderdeel G

15 (Uitermark) over het kunnen raadplegen van de rechter en het betrekken van een gedragskundige voor een advies over de persoonlijkheid van de gedetineerde

datum 4 februari 2025

blad 5

De indiener acht het van belang dat de Minister, naast de politie en het openbaar ministerie, desgewenst ook de rechter die de zaak als laatste heeft behandeld om advies kan vragen als daaraan behoefte bestaat.

Uit artikel 40b, eerste lid, onder b, volgt dat op de enkele grond van de persoonlijkheid van de gedetineerde kan worden besloten dat er sprake is van een gevaar voor de openbare orde of veiligheid, waardoor een bevel beperkingen kan worden gegeven door de Minister. Een dergelijk besluit behoeft naar de mening van de indiener te zijn gegrond op een oordeel van een gedragsdeskundige.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, CDA en FVD.

NB: Aangezien zowel 9 als 15 is aangenomen, worden de in 15 opgenomen wijzigingen verwerkt in artikel 40d.

Verworpen amendementen

Artikel I, onderdeel C

Artikel I, onderdeel D

13 → 20 (Sneller en Lahlah) over visueel toezicht op afdelingen voor intensief toezicht als optie in plaats van als standaard

Het wetsvoorstel introduceert de maatregel dat EBI- en AIT-gedetineerden tijdens het contact met hun rechtsbijstandverleners onderworpen worden aan cameratoezicht. Hoewel de indieners de noodzaak van het opleggen van die maatregel voor een bepaalde buitencategorie gedetineerden onderkennen, achten zij het van belang dat steeds wordt afgewogen of het opleggen van die maatregel proportioneel en noodzakelijk is. Gezien de ruim geformuleerde plaatsingsgronden voor AIT-afdelingen is de populatie gedetineerden op die afdelingen divers. Op voorhand is daarom niet generiek vast te stellen dat het visueel toezicht op alle gedetineerden op de AIT dient te worden uitgeoefend. De indieners beogen met het amendement te regelen dat de maatregel van visueel toezicht niet generiek wordt opgelegd, maar van rechtswege volgt wanneer de Minister gebruik maakt van de bevelsbevoegdheid. Zo wordt per individuele gedetineerde afgewogen of visueel toezicht noodzakelijk, proportioneel en subsidiair is.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie en FVD.

Diverse artikelen

16 (Sneller en Lahlah) over het individueel afwegen of de maatregel dat telefoongesprekken alleen in een aangewezen plaats hebben gewenst is

Het wetsvoorstel introduceert de maatregel dat telefoongesprekken van binnen Nederland met EBI- en AIT-gedetineerden slechts mogen plaatsvinden vanuit door de minister aangewezen plaatsen met een door de minister aangewezen toestel. Hoewel de indieners de noodzaak van het opleggen van die maatregel voor een bepaalde buitencategorie gedetineerden onderkennen, achten zij het van belang dat steeds wordt afgewogen of het opleggen van die maatregel proportioneel en noodzakelijk is. Gezien de ruime geformuleerde plaatsingsgronden voor de EBI- en AIT-afdelingen is de populatie gedetineerden op die afdelingen divers. Op voorhand is daarom niet generiek vast te stellen

datum 4 februari 2025

blad 6

dat het alleen mogen voeren van telefoongesprekken op een aangewezen plaats op alle gedetineerden op die afdelingen dient te worden opgelegd. De indieners beogen met het amendement te regelen dat per individuele gedetineerde wordt afgewogen of een dergelijke maatregel noodzakelijk, proportioneel en subsidiair is.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66 en FVD.

Artikel I, onderdeel C

Artikel I, onderdeel F

14 (Sneller en Lahlah) over een maximum van twee rechtsbijstandverleners als optie en niet als standaard

Het wetsvoorstel introduceert de maatregel dat EBI- en AIT-gedetineerden beperkt worden in het aantal rechtsbijstandverleners dat zij mogen hebben. Hoewel de indieners de noodzaak van het opleggen van die maatregel voor een bepaalde buitencategorie gedetineerden onderkennen, achten zij het van belang dat steeds wordt afgewogen of het opleggen van die maatregel proportioneel en noodzakelijk is. Gezien de ruime geformuleerde plaatsingsgronden voor de EBI- en AIT-afdelingen is de populatie gedetineerden op die afdelingen divers. Op voorhand is daarom niet generiek vast te stellen dat het beperken van het aantal rechtsbijstandverleners op alle gedetineerden op die afdelingen van toepassing dient te zijn. De indieners beogen met het amendement te regelen dat per individuele gedetineerde wordt afgewogen of deze beperking noodzakelijk, proportioneel en subsidiair is.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66 en FVD.

Moties

17 (Sneller c.s.) over de plaatsingscriteria voor de AIT verduidelijken in de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA, JA21, FVD en PVV.

18 (Lahlah c.s.) over het beschrijven van de mogelijkheid tot afschalen van het beveiligingsniveau en de bijbehorende processen

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66, NSC, ChristenUnie, CDA en FVD.

19 → 23 (Eerdmans) over de realisatie van het Justitieel Complex Vlissingen een project in het kader van nationaal belang maken

Aangenomen. Voor: GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, NSC, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, JA21 en PVV.